Klucz do rozpoznawania tropów zwierząt

Czyj to trop?

Lasy Państwowe

Spis gatunków zwierząt, których tropy znajdziesz w kluczu:

1	DZIK	10	JENOT
2	SARNA	11	WILK
3	LIS	12	PIES
4	JELEŃ	13	WIEWIÓRKA
5	KOŚ	14	MYSZ
6	ZAJĄC	15	BORSUK
7	KOT	16	BÓBR
8	KUNA	17	WYDRA
9	RYŚ		

Gatunek objęty ochroną ścisłą — Gatunek objęty ochroną częściową

Zwróć uwagę na podaną skalę tropów dla każdego gatunku.

Wydano na licencie
DYREKCJI GENERALNEJ LASÓW PAŃSTWOWYCH
Warszawa 2019
© CENTRUM INFORMACYJNE LASÓW PAŃSTWOWYCH
ul. Grójecka 122, 02-124 Warszawa
tel.: 22 185 53 53
e-mail: cilp@cilp.lasy.gov.pl

KOORDYNACJA I OPRACOWANIE MERYTORYCZNE
Adam Getdon

REDAKCJA
dr inż. Paweł Kasiadka

REDAKCJA TECHNICZNA
Anna Wilio

PROJEKT GRAFICZNY I DTP
Dbux
Fabryka Wyobraźni

ZDJĘCIA
Tomasz Bylina (16), Adam Getdon, Karol Zub (8), Shutterstock, Lukas Fich (17), Shutterstock, Lukasz Szwaja (14,), Wikibee (14,2)

RYSUNKI TROPÓW
Adam Getdon
ORKUP w Bedomiu

ODKRYWAJ LAS RAZEM Z LASAMI PAŃSTWOWYMI:
www.lasy.gov.pl

A Budowa tropu

B Mierzenie tropu

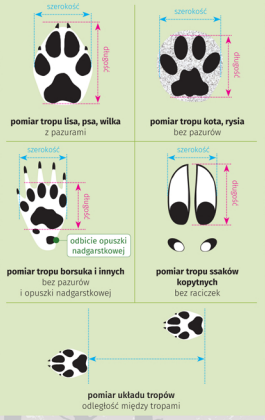

C Układ tropów (sposób poruszania się)

Wyposażenie tropiciela

- linijka lub miarka taśmowa
- notes i ołówek
- aparat fotograficzny /smartphone
- mapa i kompas/GPS
- klucz do rozpoznawania tropów: „Czyj to trop?"

Jak fotografować tropy

Jeżeli nie mamy pewności, jakie zwierzę pozostawiło trop, warto zmierzyć jego wielkość i zrobić zdjęcia, by skonsultować zebrany materiał z osobami bardziej doświadczonymi w rozpoznawaniu śladów zwierząt.

1. Fotografujemy pojedynczy trop z góry i w dużym zbliżeniu. Na śniegu można położyć obok tropu np. gałąź, aby lepiej złapać ostrość. Robimy zdjęcie zarówno łapy przedniej, jak i tylnej, ponieważ mogą różnić się od siebie wielkością i kształtem.
2. Trop można sfotografować z ułożoną obok miarką, linijką lub innym charakterystycznym przedmiotem, co pozwoli oszacować wielkość tropu. Wymiary tropów warto zanotować.
3. Ciąg tropów (układ tropów) również fotografujemy z góry. Mierzymy odległość między tropami w układzie tropów oraz długość skoków.
4. Zapisujemy także miejsce znalezienia tropów, np. w środku lasu, przy jeziorze, przy zabudowaniach.

Co jest pomocne w rozpoznawaniu tropów

- Analiza kilku tropów tego samego osobnika (pojedynczy trop może nie wystarczyć do oceny gatunku, szczególnie przy różnym odbiciu przedniej i tylnej łapy).
- Wielkość i kształt tropu.
- Sposób poruszania się w układzie tropów.
- Miejsce znalezienia tropów – należy pamiętać, że tą samą trasą może podążać kilka osobników, nawet różnych gatunków.
- Odległość między tropami w układzie tropów.
- Podłoże – najlepiej widać tropy na błocie i cienkiej warstwie śniegu podczas odwilży.
- Cechy charakterystyczne dla konkretnego gatunku.
- Biologia i zachowanie gatunku.
- Inne ślady, które pozostawia zwierzę: odchody lub resztki sierści, ślady po zdobywaniu pokarmu i żerowaniu, legowiska, nory.

START

Rozpoczynamy rozpoznawanie tropów zwierząt.

Czy trop ma racice? PATRZ RAMKA A
- tak → Czy raciczki są widoczne i odbite wyraźnie na zewnątrz obrysu tropu? PATRZ RAMKA A
  - tak → **1 Dzik**
  - nie → Czy trop ma długość do 5 cm? PATRZ RAMKA B
    - tak → **2 Sarna**
    - nie → Czy trop ma długość około 8 cm? PATRZ RAMKA B
      - tak → **4 Jeleń**
      - nie → Czy trop ma długość około 15 cm? PATRZ RAMKA B
        - tak → **5 Łoś**
        - nie → **6 Zając**
- nie → Czy trop ma odbite cztery palce?
  - tak → Czy trop ma odbitą opuszkę międzypalcową? PATRZ RAMKA A
    - tak → Czy trop ma wyraźnie odbite pazury nawet na płytszym śniegu? PATRZ RAMKA A
      - tak → Czy trop jest wyraźnie szerszy niż dłuższy? PATRZ RAMKA
        - tak → **10 Jenot**
        - nie → Czy trop jest wydłużony? PATRZ RAMKA
          - tak → Czy trop jest długości około 10 cm, a odległość między tropami wynosi około 60 cm? PATRZ RAMKA B
            - tak → **11 Wilk**
            - nie → Czy trop jest długości około 5 cm, a przednie pazury z przednimi opuszkami tworzą trójkąt? PATRZ RAMKA
              - tak → Czy odległość pomiędzy tropami to około 30 cm? PATRZ RAMKA B
                - tak → **3 Lis**
                - nie → Czy trop jednej łapy (tylnej) ma długość do 15 cm (u młodych osobników mniej), o długich, promieniście rozłożonych palcach, a przedniej łapy około 5 cm (na śniegu może być odbity szeroki ogon, który może zacierać tropy łap)? PATRZ RAMKA
                  - tak → **16 Bóbr**
                  - nie → Czy trop jest długości około 4 cm? PATRZ RAMKA B
                    - tak → Czy trop ma długość około 2 cm i między tropami widoczny jest ślad ogona?
                      - tak → **14 Mysz**
                      - nie → Czy zwierzę porusza się skokami, a układ tropów tworzy trapez? PATRZ RAMKA C
                        - tak → **13 Wiewiórka**
                        - nie → Czy zwierzę porusza się głównie skokami, a układ tropów jest dwójkowy? PATRZ RAMKA C
                          - tak → **8 Kuna**
                    - nie → Czy trop jest długości powyżej 4 cm? PATRZ RAMKA B
                      - tak → Czy trop ma wyraźnie odbite duże pazury odsunięte od palców nawet o 1,5–2 cm? PATRZ RAMKA B
                        - tak → **15 Borsuk**
                        - nie → Czy trop jest znaleziony w bliskiej odległości od wody (jeziora, rzeki, stawu)?
                          - tak → Czy tropy (zarówno łapy przednie, jak i tylne) są w zarysie owalne o długości 6–8 cm (na śniegu dodatkowo może być odbity wąski ogon)?
                            - tak → **17 Wydra**
                            - nie → Czy trop jest zaokrąglony?
                              - tak → **12 Pies**
                              - nie → Czy trop jest długości około 4 cm? PATRZ RAMKA B

W Polsce ochroną ścisłą objęty jest tylko zając bielak.

Łoś nie jest gatunkiem chronionym, lecz objętym tzw. moratorium. Decyzją Ministra Środowiska z 2001 r. polowanie na łosia jest zakazane.